

**Spreektekst¹ Marianne van der Sloot – Fractievoorzitter CDA Brabant
Perspectiefnota 2018 (20-04-2018)**

Voorzitter,

Vandaag gaan we nog één keer in de huidige bezetting onze ambities vaststellen. Althans – huidige bezetting – er zijn enkele publiekswissels gedaan. Arend, Maarten van harte welkom! Een belangrijk moment.

Want ambities voorzitter, die heeft dit college op onderdelen laten zien de afgelopen jaren. En niet zonder succes. De leegstand in Brabant wordt aangepakt. De Intercity van Breda naar Brussel rijdt. De biodiversiteit verbetert. De Vuelta komt naar Brabant. We gaan voor aardgasvrije wijken. En dankzij gedeputeerde Pauli en zijn Fotonica houden Japanners óók van Brabant.

Voorzitter,

Dat zijn flinke resultaten waar het college trots op mag zijn.

Inclusief de nieuwe ambities, namelijk:

- Het halen van extra geld uit Den Haag → inclusief de regiobudgetten.
- En het realiseren van de energiedoelen.

Die onderschrijven wij van harte...

Ik zie u kijken: so far so good.

Want voorzitter, er zijn ook een paar zaken waar wij ons over verbazen. Het lijkt namelijk dat het college **het wat rustiger aan gaat doen**. Want waar eerst de plannen en ideeën niet **sneller, bruisender** en **fris** genoeg konden zijn ... **laat het college echt ander gedrag zien**. Ze heeft **behoefte aan meer vrijheid ... vrije tijd...** En we voelen soms ook wat **nostalgie bij u en heimwee naar een oude liefde...** Stuk voor stuk duidelijke kenmerken van een **midlifecrisis**.

Ik leg het uit:

In de perspectiefnota zien wij **ander gedrag dan normaal**. Het college laat een aantal onderwerpen lopen en laat ze over aan een nieuw college. Dat lijkt heel vriendelijk. Maar op onderdelen voorzitter, zien we liever dat u nu aan de slag gaat.

¹ Alleen het gesproken woord telt.

Het CDA ziet namelijk grote maatschappelijke uitdagingen op de arbeidsmarkt, de leefbaarheid van Brabant en het huishoudboekje van de provincie.

Daarnaast wachten wij al 3 jaar, samen met u, op hét plan voor de flexicurity. Heel veel Nul op de Meter woningen en het nieuwe model voor de varkenssector.

Voorzitter,

Wij willen u – als dichtbij, degelijke en duidelijke partij – door uw midlifecrisis helpen door u van de straat te houden met een aantal nieuwe opdrachten.

Ik start met de arbeidsmarkt (1), dan de sociale kant (2) van de provincie en de financiën (3).

Voorzitter,

Wij zien donkere wolken op ons afkomen op de arbeidsmarkt: in de techniek, in de zorg, en met betrekking tot de arbeidsmigranten.

1A) Arbeidsmarkt: techniek

Ik begin in de techniek:

Het tekort aan arbeidskrachten is groot: je kunt tegenwoordig sneller een advocaat inhuren dan een loodgieter.

De feiten en cijfers:

- Er zijn 2500 technische vacatures.
- Dat is een stijging van 26% t.o.v. 2017.
- Brabantse bouwondernemingen hebben veel werk, maar te weinig mensen.
- De uitstroom van het aantal technisch mbo'ers daalt al jaren. Want het imago is slecht en doorstuderen is de norm.

Dit is een probleem. Voor onze economie, voor de woningbouw, maar óók voor onze klimaatdoelen. Zo schreef ook de SER gisteren. Want klimaatneutraal, woningen van het gas, zonnepanelen? Onhaalbaar, als we geen jongens en meisjes hebben met een technische opleiding.

Wij denken aan het aantrekkelijker maken van het techniekonderwijs, het inzetten op vakscholen en het samenwerken met het MKB.

Wij roepen het college met een **bestuursopdracht** op om samen met de partners in het veld praktische oplossingen te vinden om het schreeuwend tekort aan technische vakmensen aan te pakken.

1B) Arbeidsmarkt: zorg

Voorzitter, in de zorg zien we een soortgelijk probleem: een tekort aan vakmensen. Dit probleem wordt alleen maar nijpender met de grijze golf die eraan komt. Op sommige plekken zitten we bijna op het kritieke punt óf we wel voldoende zorg kunnen leveren.

Dat maakt het naast een groot arbeidsmarktprobleem, óók een probleem voor de veerkracht van Brabant. Wat Brabantse gemeenten of zorginstellingen niet alleen kunnen oplossen én het Rijk in de regio niet doet.

Er moet een oplossing komen, op korte en langere termijn. Gericht op duurzame inzetbaarheid van mensen in de zorg, opleidingen én vooral goede afstemming tussen alle betrokkenen en ingezette acties. Dáár zien we een rol voor de provincie.

Daarom komen we met een **motie** gericht op de arbeidsmarkt in de zorg.

1C) Arbeidsmarkt: arbeidsmigranten

Voorzitter, ik kom tot een zeer heikel punt in steeds meer Brabantse gemeenten: de huisvesting van arbeidsmigranten. We zien dat Brabant veel werk heeft, bijvoorbeeld in de logistiek en akkerbouw, met veel werknemers uit Midden- en Oost-Europa.

Veel Brabanders maken zich hier zorgen over. Het lot van de arbeidsmigrant trekken wij ons ook aan, want het gaat hier om mensen die (vaak) hun familie verlaten, om de Brabantse economie draaiende te houden.

We zien gevolgen ontstaan die we in Brabant niet zouden moeten willen. Zoals het opkopen van reguliere woningen voor huisvesting resulterend in onveilige/onmenselijke situaties. En aan de andere kant verdringing op de woningmarkt. Er zijn gevoelens van onveiligheid vanwege concentratie en soms overlast gevend gedrag. Maar ook is er uitbuiting van buitenlandse werknemers.

Meerdere gemeenten worstelen ieder-voor-zich met dit onderwerp. Een integrale afstemming in de regio ontbreekt. Dit onderwerp vraagt om regie, die verder gaat dan de individuele gemeenten of het bedrijfsleven. Daarom leggen wij u een **bestuursopdracht** voor. Om op een integrale manier met deze uitdaging in Brabant om te gaan.

2) Sociaal beleid

Voorzitter,

Een ander thema dat het college 'doorschuift', is het sociaal beleid van de provincie, de sociale veerkracht. Met een boeiend verloop in de tijd:

in jaar 1 gebeurde er niets,
in jaar 2 schaften we het bestaande leefbaarheidsbeleid af,
in jaar 3 deden we onderzoek
en in jaar 4 doen we weer niets, lezen we nu.

En dat terwijl 43% van de Brabanders NIET veerkrachtig is.

Wij hebben noodsignalen ontvangen van de netwerkorganisaties zoals de Vereniging Kleine Kernen (145 leden en vertegenwoordigt 500.000 Brabanders) en 't Heft (150 buurthuizen van de 400) dat ze op omvallen staan per 1 juni. Terwijl hier in deze zaal toch anders werd beloofd.

In het laatste PON onderzoek staat: dat aandacht voor de 'middengroep', met waarschijnlijk relatief weinig middelen een zetje in de juiste richting kan geven. Dát is nu precies wat de netwerkorganisaties kunnen én waar het CDA voor pleit. Daarom dienen we een **motie** in om VKK en 't Heft te blijven ondersteunen.

Het onderzoek laat ons ook zien dat het aanleren van vaardigheden van belang is, om veerkrachtig te zijn. En in deze tijd van digitalisering (waar we als Brabant ook uitgebreid op inzetten) zijn digitale vaardigheden super belangrijk, om mee te kunnen doen in de samenleving. Én eenzaamheid te voorkomen. We dienen daarvoor een **motie** in.

3) Huishoudboekje

Voorzitter,

In het kader van de midlifecrisis: die nieuwe Harley zit er niet in voor het college... Ah, maar die had u al. Want we zien dat de Essentgelden, dat deel dat we netjes hadden belegd, niet het resultaat halen wat we verwacht hadden. In de komende periode komt er een min van 52 miljoen euro op ons af. Dan gaat het hard met onze reserve. Daarom dienen wij een motie in om tijdig te signaleren dat de bodem van de reserve in zicht komt. De motie getiteld *Bodem in zicht*.

Voorzitter, naast inkomsten kennen we uitgaven. En die worden steeds groter door de inflatie. Om die ontwikkeling bij te houden, moet je indexeren. U schrijft zelf ook dat er feitelijk zo'n 49 miljoen euro tekort is voor de nieuwe bestuursperiode.

Voorzitter, dat maakt dat we een uitdaging/of tekort hebben van zo'n 100 miljoen euro. Je zou bijna medelijden krijgen met het toekomstig nieuwe college...

- Kunt en gaat u dit gat nog dichtten?
- Wat zijn daarvan de consequenties voor de Brabanders?
- Hebben we wel alle mogelijkheden uitgenut om onze inkomsten en 'rendement' te verhogen?

Voorzitter,

We zien verder dat er door MIPP opdrachten meer vrijheid is voor het college om te sturen – ook een kenmerk van de midlifecrisis.

Op één punt willen we het college vragen om meer vrijheid te nemen. Dat gaat over het MIPP project van het Markdal. De betrokken mensen daar zien nog een oplossing voor deze uitdaging, die zouden we graag meenemen in het onderzoek. Daarvoor dienen we een **motie** in.

Dat doen we ook voor de problematiek van de truckparkings. Onveilige en onmenselijke situaties én het belang van onze logistieke sector zijn voor ons reden genoeg om door te pakken. En te kijken naar extra parkeerlocaties én strak overleg met de betrokken partijen. We dienen hiervoor een **motie** in.

Laat het helder zijn dat wij het college – ook de komende tijd – graag aan het werk zien. Om voor Brabant aan de slag te gaan met een aanpak van de arbeidsmarkt en de sociale kant, mét gezonde financiën.

Voorzitter,

Ik sluit af met het laatste kenmerk van de midlifecrisis: heimwee naar vroeger en naar oude liefdes.

Die nostalgische gevoelens naar de colleges van weleer zien we ook steeds vaker terugkomen in het zicht van de finish... maar oud-coalitiepartners geen zorgen... want bij het CDA zeggen we vaak: oude liefde roest niet...

Op naar een mooi verkiezingsjaar!